NORAKSTS
Lieta Nr.A42824709
A-8247-09/23

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2009.gada 23.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Rolandam Bortaščenokam un
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Labklājības ministrijas pārstāvim *M.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *S.R.* pieteikuma par Valsts kancelejas direktores 2009.gada 6.februāra lēmuma Nr. 57/R – 297 izpildi, mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] 2007.gada 12.martā ar Labklājības ministrijas Valsts sekretāres rīkojumu Nr. 165/08 – 0401 nolemts *S.R.* (turpmāk arī – pieteicēja) iecelt valsts civildienesta ierēdņa Administratīvā departamenta direktora vietnieka amatā uz nenoteiktu laiku, nosakot pārbaudes laiku uz sešiem mēnešiem.

Labklājības ministrija (turpmāk arī – atbildētājs), pamatojoties uz 2007.gada 20.decembra noteikto pieteicējas darbības un tās rezultātu novērtējumu „D", ar 2008.gada 7.janvāra rīkojuma Nr.60/08-0401 1.punktu (turpmāk – Rīkojums par atbrīvošanu) atbrīvoja pieteicēju no Labklājības ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieka amata sakarā ar pārbaudes neizturēšanu.

2008. gada 6.februārī pieteicēja Valsts civildienesta pārvaldē apstrīdēja Rīkojumu par atbrīvošanu.

[2] Valsts kanceleja 2009.gada 6.februārī pieņēma lēmumu Nr. 57/R – 297 (turpmāk arī – lēmums Nr. 57/R – 297), ar kuru nolēma:

1) atzīt pieteicējas 2008.gada 6.februāra iesniegumu par pamatotu;

2) atzīt pieteicējas darbības un tās rezultātu novērtējumu „D" un Labklājības ministrijas 2008.gada 7.janvāra rīkojuma Nr.60/08-0401 1.punktu par prettiesisku;

3) uzlikt Labklājības ministrijai pienākumu izvērtēt iespēju pieteicēju atjaunot valsts civildienestā atbilstoši šī lēmuma 3.9.punktā norādītajam.

[3] 2009.gada 19.februārī Labklājības ministrija pieņēma lēmumu Nr. 08 – 22/38 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma neatjaunot *S.R.* valsts civildienestā.

[4] 2009.gada 25.februārī Labklājības ministrijā saņemts *S.R.* iesniegums, kurā lūgts izmaksāt pieteicējai vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējumu laika periodā no 2008.gada 7.janvāra līdz brīdim, kad faktiski ar pieteicēju tika atjaunotas darba tiesiskās attiecības.

[5] Ar Labklājības ministrijas 2009.gada 6.maija rīkojumu Nr. 109/08 – 0401 nolemts mantisko zaudējumu apmēru *S.R.* aprēķināt par laika periodu no 2008.gada 8.janvāra līdz 2008.gada 1.jūlijam, norādot argumentu, ka pieteicējas ieņemamais amats (Labklājības

ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieka amats) likvidēts jau 2008.gada 1.jūlijā.

Ar minēto rīkojumu nolemts piešķirt *S.R.* mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu Ls 3961,63 apmērā.

[6] 2009.gada 12.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *S.R.* pieteikums, kurš pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Lai arī Valsts Kanceleja ar lēmumu Nr. 57/R – 297 ir atzinusi Labklājības ministrijas 2008.gada 7.janvāra Rīkojumu par atlaišanu par prettiesisku, Labklājības ministrija joprojām to nav atcēlusi.

Tāpat nav atcelts 2007.gada 20.decembra novērtēšanas protokols, ar kuru pieteicējai tika noteikts darba vērtējums „D".

Minētās atbildētāja bezdarbības uzskatāmas par iestādes prettiesisku faktisko rīcību.

Līdz ar to pieteicējai ir pamats pieprasīt no iestādes materiālo zaudējumu atlīdzinājumu, kurā ir iekļaujama arī pieteicējas negūtā peļņa, kā arī atlīdzinājumu par morālo kaitējumu.

[6.2] Strīds starp pusēm pastāv par aprēķināto mantiskā zaudējuma summu un pielietoto aprēķināšanas metodi, proti, kā to nosaka Valsts civildienesta likuma 23.pants – ierēdnis saņem mēnešalgu, kuru atbilstoši ieņemamā amata amatu saimei, līmenim un ierēdņa kvalifikācijas pakāpei Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā nosaka iestādes vadītājs. Atbilstoši šī paša panta otrajai daļai ierēdnim ir tiesības papildus mēnešalgai Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā saņemt pabalstus, piemaksas, kompensācijas un prēmijas.

Ar 2007.gada 12.marta Labklājības ministrijas rīkojumu Nr. 165/08-0401 pieteicēja tika iecelta amatā, vienlaicīgi nosakot mēnešalgu Ls 582,00 apmērā. Jau nākamajā mēnesī pieteicējai tika uzlikti papildus pienākumi, nosakot, ka par šo papildus pienākumu pildīšanu tiek piešķirta piemaksa Ls 116,00 apmērā. Savukārt vēl pēc mēneša, 2007.gada maijā pieteicējas mēnešalga tika palielināta līdz Ls 737,00, saglabājot uzliktos papildus pienākumus.

Atbilstoši visam minētajam, aprēķinot nodarīto mantisko zaudējumu kā neiegūto peļņu, aprēķins būtu jāveic par pamatu ņemot mēnešalgu Ls 737,00, plus piemaksu Ls 116,00, kopā Ls 853,00.

Ņemot vērā, ka neiegūtā peļņā šajā gadījumā ir darba samaksa, konkrētajā gadījumā būtu jāvadās no darba tiesisko attiecību regulējošo normatīvo aktu normām, kā to nosaka arī Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtā daļa, proti, valsts civildienesta tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, kas nosaka vienlīdzīgu tiesību principu, atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu, aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas, darba un atpūtas laiku, darba samaksu, darbinieka materiālo atbildību un termiņus, ciktāl to nenosaka šis likums.

[6.3] Atbilstoši Darba likuma 126.panta pirmajai daļai, darbiniekam, kas prettiesiski atlaist no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu maksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku. Atlīdzība par visu darba piespiedu kavējuma laiku izmaksājama arī gadījumā, ja tiesa, kaut arī pastāv pamats darbinieku atjaunot iepriekšējā darbā, pēc viņa lūguma izbeidz darba tiesiskās attiecības ar tiesas spriedumu.

Konkrētajā gadījuma jēdziens „tiesas spriedums" ir jātulko paplašināti, proti, ar to saprotot arī Valsts kancelejas pieņemto lēmumu.

Darba likuma 75.panta pirmā daļa noteic, ka visos gadījumos, kad darbiniekam, saskaņā ar šo likumu izmaksājama vidējā izpeļņa, tā aprēķināma par pēdējiem sešiem mēnešiem no darba algas, no normatīvajos aktos, darba koplīgumā vai darba līgumā noteiktajām piemaksām, kā arī no prēmijām.

Savukārt Darba likuma 75.panta piektā daļa noteic, ka dienas vidējo izpeļņu aprēķina, pēdējo sešu mēnešu darba samaksas kopsummu dalot ar šajā periodā nostrādāto dienu skaitu. (...) Nostrādāto dienu skaitā neietilpst pārejošas darbnespējas dienas, atvaļinājuma dienas un dienas, kad darbinieks nav veicis darbu šā likuma 73.panta ietvaros.

[6.4] Ņemot vērā minēto, pieteicēja uzskata, ka ir tiesīga pretendēt uz korekti aprēķinātu mantiskā zaudējuma atlīdzību par laika posmu no 2008.gada 7.janvāra līdz pat pieteikuma

iesniegšanas brīdim, jo nekādus pierādījumus faktam, ka ar 2008.gada 1.jūliju būtu samazināta Administratīvā departamenta direktora vietnieka amata vieta, pieteicējas rīcībā nav. Bez tam, kā savā 2009.gada 19. februāra vēstulē Labklājības ministrija norādījusi, ar 2008.gada 1.jūliju ir datēts Ministru kabineta uzdevums valsts pārvaldes iestādēm samazināt atalgojuma fondu un samazināt štata vietas. Tāpēc apšaubāms liekas apgalvojums, ka dienā, kad ir izdots Ministru kabineta uzdevums, nekavējoties tiktu likvidēta arī konkrētā štata vieta.

Bez tam, kā tas ir redzams no 2008.gada 1.jūlija Ministru kabineta Sēdes protokola Nr.45 paragrāfa Nr.43, dotais uzdevums bija valsts pārvaldes iestādēm līdz 2009.gada 30.jūnijām samazināt amatu vietu skaitu no attiecīgā Ministru kabineta locekļu padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs kopējā amatu vietu skaita ne mazāk kā par 10 % salīdzinājumam ar 2008.gada 1.janvāri, no kura amata vietu skaita samazinājumu ne mazāk kā par 5% līdz 2008.gada 31.decembrim.

Labklājības ministrijas atsauce uz apstākli, ka pat, ja Ministrija nebūtu pieņēmusi 2008.gada 7.janvāra rīkojumu Nr.60/08-0401, ar pieteicēju Labklājības ministrija būtu izbeiguši civildienesta attiecības ar 2008.gada 1.jūliju, aizmirstot Valsts civildienesta likumā nostiprināto principu, ka ierēdnim, kuru atbrīvo no amata sakarā ar reorganizāciju vai amata likvidāciju, ir noteiktas garantijas, saglabājot noteiktas tiesības uz attiecību turpināšanu valsts pārvaldē citos amatos, līdz ar to būtu veicama attiecīga procedūra, kurai ir juridiskas sekas.

[6.5] Par nepamatotu ir atzīstama Labklājības ministrijas norāde uz faktu, ka nav iespējams piedāvāt pieteicējai līdzvērtīgu citu amatu valsts civildienesta pārvaldē, pirmkārt, jau tāpēc, ka valsts civildienests neaprobežojas tikai ar Labklājības ministriju un, otrkārt, Labklājības ministrija 2009.gada 19.februāra vēstulē Nr.08-22/28 norāda, ka dotajā brīdī ministrijā ir tikai viens vakants amats – Darba departamenta Darba attiecību un sociālā dialoga nodaļas juriskonsulta amats. Kā liecina 2009.gada 26.februāra izdruka no laikraksta „Latvijas Vēstnesis" datu bāzes, tad Labklājības ministrijā bija vēl viena vakanta vieta, proti, Eiropas un juridisko lietu departamenta Eiropas lietu nodaļas vecākais referents.

Labklājības ministrija savā vēstulē norādīja, ka, izvērtējot kvalifikācijas atbilstību Darba departamenta Darba attiecību un sociālā dialoga nodaļas juriskonsulta amatam, tika konstatēts, ka pieteicēja neatbilst minētajam vakantajam amatam izvirzītajām prasībām. Minētajam par kvalifikācijas izvērtēšanas pamatu tika ņemta 2007.gada janvārī pieteicējas iesniegtais CV un pieteikuma vēstule, nepieļaujot iespēju, ka šo divu gadu laikā pieteicēja apzinīgi pildījusi Valsts Civildienesta likuma 19.pantā noteikto pienākumu regulāri papildināt savas zināšanas un pilnveidot profesionālās iemaņas un prasmes, kas nepieciešamas amata pienākumu pildīšanai. Iespējams, pieteicēja ir būtiski uzlabojusi savas angļu valodas zināšanas, kas bija viena no galvenajām prasībām konkrētajam amatam.

[6.6] Netika apsvērta iespēja pieteicējai piedāvāt iespēju apmeklēt Valsts administrācijas skolas piedāvātos kursus un seminārus, lai veicinātu pieteicējas veiksmīgu atgriešanos valsts civildienestā un iespējams piedāvāt amatu kādā citā valsts pārvaldes iestādē.

Līdz ar to, Labklājības ministrijas atsaukšanās uz faktu, ka ir izvērtētas visas iespējas atjaunot pieteicēju valsts civildienestā, ir nepamatotas un nav objektīvi izvērtētas, un faktiski ir atzīstamas par izvairīšanos pildīt ar Valsts kancelejas lēmumu Nr.57/R-297 Labklājības ministrijai uzlikto pienākumu.

[6.7] Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pants definē, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Savukārt Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 11. panta trešajā daļā ir paredzēts, ka morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Privātpersonai ir pienākums norādīt morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru.

Pieteicēja uzskata, ka, Labklājības ministrijas prettiesiskas darbības rezultātā, pieteicējai ir nodarīts morālais kaitējums Ls 5000 apmērā.

[6.8] Pieteicēja lūdz atzīt par prettiesisku Labklājības ministrijas faktisko rīcību, kas izpaudusies kā atturēšanās no Valsts Kancelejas lēmuma Nr. 57/R – 297 pildīšanas daļā par *S.R.*

atjaunošanu darbā valsts civildienestā, atjaunot ar pieteicēju valsts civildienesta attiecības, kā arī piedzīt no Labklājības ministrijas mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 5000 apmērā.

[7] 2009.gada 6.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti Labklājības ministrijas paskaidrojumi, ar kuriem pieteikums netiek atzīts turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[7.1] Pieteikums daļā par Valsts kancelejas lēmuma Nr.57/R-297 izpildi nav pamatots un uzskatāms, ka šajā daļā tiesvedība ir izbeidzama, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktam un 359.panta piektajai daļai. Proti, Augstākās tiesa Senāts jau lietā SKA 129/2008 (A42496506) 2008.gada 30.janvāra lēmumā norādīja, ka jautājums par administratīvā akta izpildi nav administratīvās tiesvedības priekšmets, šāda rakstura lietas izvērtēšana ir valsts pārvaldes kompetencē (tātad Valsts kancelejas kā administratīvā akta pieņēmējas kompetencē). Līdz ar to Labklājības ministrijas 2009.gada 19.februāra vēstule Nr.08-22/28 nav vērtējams kā administratīvais akts un nav pārsūdzams tiesā.

[7.2] Administratīvais akts, kuru *S.R.* bija tiesīga pārsūdzēt tiesā, ir Valsts kancelejas lēmums Nr.57/R-297, kuru *S.R.* nav pārsūdzējusi. Līdz ar to, ievērojot, ka minētais administratīvais akts jau ietvēra iespēju, ka *S.R.* var netikt atjaunota valsts civildienestā, un uzlika pienākumu ministrijai tikai izvērtēt iespēju atjaunot *S.R.* valsts civildienestā, tad pieteicējai bija iespējas apzināties šādu juridisko seku iestāšanās iespēju.

Tā kā administratīvo aktu *S.R.* nav pārsūdzējusi (tātad ir pamats uzskatīt, ka ir piekritusi Valsts kancelejas administratīvajā aktā ietvertajām divām iespējām) un tā kā Labklājības ministrijas rīcība ir atbilstoša Valsts kancelejas administratīvajā aktā norādītajām izpildes iespējām, tad, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un 190.1.panta pirmajai daļai *S.R.* vairāk nav likumīgu tiesību pārsūdzēt ne Valsts kancelejas administratīvo aktu, ne arī ministrijas rīcību, to izpildot.

Ievērojot minēto, *S.R.* pieteikums daļā par Labklājības ministrijas rīcības, neizpildot Valsts kancelejas administratīvo aktu, atzīšanu par prettiesisku un par atjaunošanu valsts civildienestā nav pamatots, un tiesvedība šajā daļā ir izbeidzama.

[7.3] Saistībā ar *S.R.* pieteikuma 1.punkta pirmajā un otrajā rindkopā norādīto, ka Labklājības ministrija vēl joprojām nav atcēlusi Labklājības ministrijas 2008.gada 7.janvāra rīkojumu un arī 2007.gada 20.decembra novērtēšanas protokolu, atbildētājs vērš tiesas uzmanību, ka Valsts kanceleja kā augstāk stāvošā iestāde civildienesta jomā atzīstot gan minēto novērtējumu, gan rīkojumu par prettiesiskiem, pēc būtības ir atcēlusi tos.

Turklāt, ievērojot to, ka rīkojums ir atcelts, Labklājības ministrija ir izdevusi 2009.gada 6.maija rīkojumu Nr. 109/08-0401 par mantiskā zaudējuma atlīdzinājuma piešķiršanu. Līdz ar to pieteikumā norādītais, ka ministrija nepamatoti nav atzinusi par prettiesiskiem gan novērtējumu, gan rīkojumu un tādējādi *S.R.* ir nodarījusi zaudējumus, ir nepamatots.

[7.4] Saistībā ar *S.R.* pieteikumā norādīto, ka Labklājības ministrija 2009.gada 6.maija rīkojumā Nr.109/08-0401, aprēķinot mantisko zaudējumu, ir ņēmusi vērā tikai mēnešalgas apmēru, bet nepamatoti aprēķinā nav iekļāvusi *S.R.* noteikto piemaksu Ls 116 apmērā un līdz ar to nepamatoti nav ievērojusi Darba likuma 126.pantā noteikto atlīdzības noteikšanas kārtību par darba piespiedu kavējumu, atbildētājs norāda, ka atbilstoši Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtajai daļai, civildienesta attiecībās nav piemērojama minētā Darba likuma norma.

Turklāt, ievērojot, ka minētā piemaksa *S.R.* atbilstoši Labklājības ministrijas 2008.gada 2.aprīļa rīkojumam Nr.223/08-0401 bija noteikta tikai par konkrētu pienākumu pildīšanu un tikai uz noteiktu laiku līdz 2007.gada 1.oktobrim (tātad jau sākotnēji piemaksa nebija noteikta uz pastāvīgu laiku, bet tikai līdz konkrētam datumam), šāda *S.R.* interpretācija nav loģiska un neatbilst ne Administratīvā procesa likuma 97.pantam, ne arī Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmajai daļai.

[7.5] *S.R.* pieteikumā norādītais, ka Labklājības ministrijai 2009.gada 6.maija rīkojumā Nr.109/08-0401, aprēķinot mantisko zaudējumu, bija pienākums zaudējumus aprēķināt līdz pat pieteikuma iesniegšanai tiesā, nav pamatots, jo Administratīvā departamenta direktora vietnieka amatu likvidēja 2008.gada 1.jūlijā (to apliecina ministrijas 2008.gada 1.jūlija rīkojums

Nr.799/08-0401 „Par LM personāla saraksta apstiprināšanu") un *S.R.* kvalifikācijai cita atbilstoša amata ministrijā nav.

[8] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tiesas sēdē iesniegtā pieteikuma precizējumu, lūdzot:

1) uzlikt par pienākumu Labklājības ministrijai izpildīt Valsts kancelejas lēmumu Nr.57/R-297, atzīstot, ka atbildētājs prettiesiski nav izpildījis lēmuma 4.3.punktā uzlikto pienākumu – izvērtēt iespēju *S.R.* atjaunot valsts civildienestā;

2) atjaunot ar *S.R.* valsts civildienesta attiecības;

3) piešķirt pieteicējai mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu Ls 9036,74 apmērā pirms darba ņēmēja nodokļu atskaitījumiem;

4) piešķirt *S.R.* nodarītā morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 5000 apmērā.

[9] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

## Motīvu daļa

[10] Tiesa, uzklausot procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot lietā esošos materiālus, atzīst, ka pieteikums daļā nav pamatots un ir noraidāms, bet daļā tiesvedība jāizbeidz.

[11] Tiesa lietā konstatē turpmāk minētos faktiskos apstākļus.

[11.1] 2007.gada 12.martā ar Labklājības ministrijas Valsts sekretāres rīkojumu Nr. 165/08 – 0401 *S.R.* ieceļ valsts civildienesta ierēdņa Administratīvā departamenta direktora vietnieka amatā ar nenoteiktu laiku, nosakot pirmo kvalifikācijas pakāpi, mēnešalgu atbilstoši personāla sarakstam Ls 582 apmērā, pārbaudes laiku 6 (seši) mēneši, kā arī uzdot pildīt amata pienākumus atbilstoši amata aprakstam *(lietas 16.lapa).*

[11.2] 2007.gada 2.aprīlī Labklājības ministrijas Valsts sekretāre izdod rīkojumu Nr. 223/08 – 0401, ar kuru uzdod *S.R.* organizēt sociālās aprūpes centru valdījumā esošo nekustamo īpašumu izvērtēšanu un attiecīgās datu bāzes izveidošanu (..).Vienlaikus nolemts par papildus pienākumu pildīšanu noteikt pieteicējai piemaksu Ls 116 apmērā mēnesī *(lietas 17. lapa).*

[11.3] Ar Labklājības ministrijas Valsts sekretāres 2007.gada 2.maija rīkojumu Nr. 165/08 – 0401 nolemts *S.R.* ar 2007.gada 2.maiju noteikt mēnešalgu Ls 737 apmērā *(lietas 18. lapa).*

[11.4] Pieteicējai no 2007.gada 20.augusta līdz 2007.gada 14.decembrim ir pārejoša darbnespēja.

[11.5] Rezultātu novērtēšanas komisija 2007.gada 20.decembra protokolā pieteicējas darbību un tās rezultātus novērtē ar novērtējumu „D".

[11.6] Labklājības ministrija, pamatojoties uz 2007.gada 20.decembra noteikto pieteicējas darbības novērtējumu „D", ar 2008.gada 7.janvāra rīkojuma Nr.60/08-0401 1.punktu atbrīvo *S.R.* no Labklājības ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieka amata sakarā ar pārbaudes neizturēšanu, izmaksājot kompensāciju par neizmantotajām 22,68 kalendāra dienām (16,12 darba dienām) par darba periodu no 2007.gada 12.marta līdz 2008.gada 7.janvārim, kā arī atvaļinājuma pabalstu proporcionāli neizmantotajām 22,68 kalendāra dienām *(lietas 95.lapa).*

[11.7] 2008. gada 6.februārī pieteicēja Valsts civildienesta pārvaldē apstrīd Rīkojumu par atbrīvošanu.

[11.8] Valsts civildienesta pārvalde ar 2008. gada 20.jūnija vēstuli Nr. 08/976 informē pieteicēju par lietas izskatīšanas termiņa pagarinājumu.

[11.9] Valsts civildienesta pārvalde ar 2008.gada 15.decembra vēstuli Nr.08/2092 informē pieteicēju par lietas nodošanu izskatīšanai Valsts kancelejai, pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma Pārejas noteikumu 14.punktu un Ministru kabineta 2008.gada 28.novembra

rīkojumu Nr.747 „Par Valsts civildienesta pārvaldes reorganizāciju" 1. un 8. punktu.

[11.10] Valsts kanceleja 2009.gada 6.februārī pieņem lēmumu Nr. 57/R – 297 *(lietas 45. – 49.lapa.)*.

[11.11] 2009.gada 19.februārī Labklājības ministrija pieņem Lēmumu, ar kuru neatjauno *S.R.* valsts civildienestā *(lietas 50. – 51.lapa.)*.

[11.12] 2009.gada 25.februārī Labklājības ministrijā saņemts *S.R.* iesniegums, kurā lūgts izmaksāt pieteicējai vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējumu laika periodā no 2008.gada 7.janvāra līdz brīdim, kad faktiski ar pieteicēju tika atjaunotas darba tiesiskās attiecības *(lietas 52.lapa.)*.

[11.13] Ar Labklājības ministrijas 2009.gada 6.maija rīkojumu Nr. 109/08 – 0401 nolemts mantisko zaudējumu apmēru *S.R.* aprēķināt par laika periodu no 2008.gada 8.janvāra līdz 2008.gada 1.jūlijam, norādot argumentu, ka pieteicējas ieņemamais amats likvidēts jau 2008.gada 1.jūlijā *(lietas 11. -13.lapa.)*.

[11.14] 2009.gada 19.jūnijā pieteicēja vēršas Labklājības ministrijā ar pieteikumu izmaksāt viņai atlīdzību par morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā *(lietas 77.-78.lapa)*.

[11.15] Labklājības ministrija ar 2009.gada 30.jūnija lēmumu Nr. 09.2 – 13/1782 atvainojas *S.R.* par Rīkojuma par atlaišanu izdošanu *(lietas 80. – 81.lapa.)*.

[12] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka Valsts kanceleja ar lēmumu Nr. 57/R – 297 ir atzinusi par prettiesisku pieteicējas darbības un tās rezultātu novērtējumu „D" un Rīkojuma par atbrīvošanu 1.punktu – *S.R.* atbrīvošanu no amata. Kā arī uzlikusi par pienākumu atbildētājam izvērtēt iespēju pieteicēju atjaunot valsts civildienestā.

Pieteicēja tiesu lūdz uzlikt par pienākumu Labklājības ministrijai izpildīt Valsts kancelejas lēmumu Nr.57/R-297, atzīstot, ka atbildētājs prettiesiski nav izpildījis lēmuma 4.3.punktā uzlikto pienākumu – izvērtēt iespēju *S.R.* atjaunot valsts civildienestā.

Tiesa konstatē, ka daļā par pienākuma uzlikšanu atbildētājam izpildīt lēmumu Nr.57/R-297– izvērtēt iespēju *S.R.* atjaunot valsts civildienestā, lietā tiesvedība ir jāizbeidz turpmāk minētā dēļ.

[12.1] *S.R.* ieņemamais amats līdz atbrīvošanai – Administratīvā departamenta direktora vietnieks, likvidēts 2008.gada 1.jūlijā Labklājības ministrijā īstenotās reorganizācijas rezultātā, atbilstoši Ministru kabineta uzdevumam, kā to noteicis Ministru kabinets 2008.gada 1.jūlija sēdes protokolā Nr.45 31.§ 16.punktā *(lietas 27.lapa)*.

Nosacījums ierēdņa atjaunošanai valsts civildienestā ir ierēdņa amata vietas vakance.

Ministru kabineta 2008.gada 23.septembra sēdes protokols Nr.68, 43.&, kura 3.punktā noteikts, ka Ministru kabineta locekļiem padotajām valsts pārvaldes iestādēm līdz 2009.gada 30.jūnijam samazināt amatu vietu skaitu no attiecīgā Ministru kabineta locekļa padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs kopējā amatu vietu skaita ne mazāk kā par 10% salīdzinājumā ar 2008.gada 1.janvāri, no kura nodrošināt amatu vietu skaita samazinājumu ne mazāk kā par 5% līdz 2008.gada 31.decembrim. Ņemt vērā, ka kopējais amatu vietu skaita samazinājums nodrošināms, izpildot šādus nosacījumus: 3.1.ministrijā (centrālajā aparātā), īpašu uzdevumu ministra sekretariātā (centrālajā aparātā) un Valsts kancelejā jānodrošina amatu vietu skaita samazinājums ne mazāk kā par 10% līdz 2009.gada 30.jūnijam, no kura - ne mazāk kā par 5% līdz 2008.gada 31.decembrim; 3.2.par konkrētās padotības iestādes amatu vietu skaita samazinājumu lēmumu pieņem augstākā iestāde vai amatpersona *(lietas 38.lapa)*.

Tādējādi Ministru kabinets noteicis ministrijām pienākumu samazināt amata vietu skaitu ministrijās.

Kā norāda atbildētājs, Labklājības ministrijā periodā no 2008.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim tika samazinātas 23 štata vietas un atbrīvoti 15 ierēdņi un darbinieki, tai skaitā, ar 2008.gada 1.jūliju tika samazināts arī Administratīvā departamenta direktora vietnieka amats *(lietas 50.lapa)*.

Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētājs ir norādījis, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī Labklājības ministrijā ir bijis viens vakants amats – Darba departamenta darba attiecību un sociālā dialoga nodaļas juriskonsulta amats, uz kuru konkurss tika izsludināts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" 2009.gada 14.janvārī *(lietas 50.lapa)*.

Pieteicēja norāda, ka laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" 2009.gada 16.janvārī ir bijis izsludināts vēl viens konkurss – uz vakanto valsts civildienesta ierēdņa amatu – Labklājības ministrijas Eiropas un juridisko lietu departamenta Eiropas lietu nodaļas vecākais referents *(lietas 41.lapa)*. Tātad atbildētājs nav izvērtējis visas vakances.

Tiesas ieskatā atbildētājs pamatoti Lēmumā ir norādījis, ka atbilstoši efektīvas valsts pārvaldes darbības un pastāvīga civildienesta nodrošināšanas principam, kā arī atbilstoši valsts budžeta līdzekļu lietderīgas izlietošanas principam, atbildētājam ir pienākums piedāvāt vakantu ierēdņu amatu pie nosacījuma, ja pieteicējas kvalifikācija atbilst amata prasībām. Piedāvājot amatu, atbildētājs ir vērtējis vakantā amata pienākumu optimālai izpildei atbilstoši amata aprakstam nepieciešamās prasības – labas profesionālās zināšanas darba tiesību jautājumos, kā arī labas angļu valodas zināšanas (būtiska daļa no pienākumu izpildes būs jāveic angļu valodā). Izvērtējot pieteicējas kvalifikāciju, atbildētājs ir konstatējis, ka tā nav atbilstoša minētajam vakantajam amatam. Ievērojot, ka pieteicējas darba pieredze iepriekšējos amatos nav bijusi saistīta ar darba tiesisko attiecību regulējošo normatīvo aktu izstrādi vai piemērošanu, kā arī, ka 2007.gada janvāra pieteikumā nav norādīts uz labām angļu valodas zināšanām *(lietas 43.lapa)*, secināms, ka pieteicējas kvalifikācija (profesionālā darba pieredze un zināšanas) neatbilst vakantā amata prasībām.

No minētā tiesa secina, ka pieteicējas labu angļu valodas zināšanu trūkums ir viens no faktoriem, kas ir liedzis atbildētājam piedāvāt pieteicējai tādas amatu vakance, kas vistiešākajā mērā ir saistītas ar angļu valodas pielietošanu.

Valsts civildienesta 22.panta 5.punkts noteic, ka ierēdnim ir tiesības pieteikties uz vakantajiem ierēdņu amatiem. Tiesas rīcībā nav pierādījumu tam, ka pieteicēja būtu pieteikusies uz viņas norādīto Labklājības ministrijas Eiropas un juridisko lietu departamenta Eiropas lietu nodaļas vecākais referenta amatu.

[12.2] Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma *(redakcijā, kāda bija spēkā līdz 2009.gada 30.jūnijam)* 17.panta otrās daļas 2. un 3.punktam, ja normatīvajā aktā nav noteikts citādi, iestādes vadītājs apstiprina iestādes amatu sarakstu un nosaka iestādes pārvaldes amatpersonu un darbinieku pienākumus. Minētā likuma 10.pantā ir noteikti valsts pārvaldes principi, to starpā arī princips, no kura izriet, ka valsts pārvalde savā darbībā pastāvīgi pārbauda un uzlabo sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti, vienkāršojot un uzlabojot procedūras privātpersonas labā, un princips, no kura izriet, ka valsts pārvaldi jāorganizē pēc iespējas efektīvāk, to nepārtraukti pilnveidojot.

No minētajiem principiem izriet valsts pārvaldes iestāžu pienākums pilnveidot pārvaldes darbību visas sabiedrības labā. Šie principi savā darbībā jāievēro jebkurai amatpersonai, it īpaši iestāžu vadītājiem, kuriem dots uzdevums nodrošināt normatīvajos aktos noteikto funkciju izpildi un atbildēt par to. Tas nozīmē, ka iestādes institucionālās sistēmas maiņa, amatu saraksta un pienākumu loka noteikšana ir iestādes iekšējā kompetence, kuru noteic likums un kas vērsta uz iepriekš minēto principu īstenošanu dzīvē, kā arī uz valsts doto uzdevumu efektīvu izpildi.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma II nodaļai iestādes amatu saraksta apstiprināšana un pārvaldes amatpersonu un darbinieku pienākumu noteikšana ir pārvaldes institucionālās sistēmas jautājums. Jautājumos, kas attiecas uz institucionālās sistēmas organizāciju, valsts pārvaldei ir ļoti plaša rīcības brīvība, kas principā nav pakļauta tiesas kontrolei. Tiesai iejaucoties šajos procesos, tiktu pārkāpts varas dalīšanas princips (*skat. Senāta 2007.gada 24.maija sprieduma lietā SKA-216 /2007 10.punktu*).

Līdz ar to tiesa nevar noteikt iestādei, kādi amati ir likvidējami, kādi saglabājami un kādi no jauna izveidojami. Tiesa nevar arī ietekmēt iestādes kritērijus kandidātu atlasei vakantajam ierēdņa amatam, kas nepieciešami noteiktās funkcijas izpildei.

[12.3] Administratīvā akta un tiesas nolēmuma izpildi regulē Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) „D" daļa. 40.- 42.nodaļa, kas regulē administratīvā akta izpildes noteikumus, vērsta galvenokārt uz to, lai nodrošinātu privātpersonas pienākumu izpildīt administratīvo aktu. Norādītais pamatojams ar to, ka tiesiskā valstī nav iespējama un nav pieļaujama situācija, kurā publisko tiesību subjekts neizpilda tam ar pārvaldes lēmumu vai augstākas iestādes izdotu administratīvu aktu uzliktu pienākumu. Tā kā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam visas valsts tiešās pārvaldes iestādes pārstāv vienu personu –

Latvijas Republiku – un valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei un amatpersonai, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu, kā arī ņemot vērā valsts pārvaldes hierarhisko sistēmu un iestāžu savstarpējo padotību, zemākās iestādes pienākums ir izpildīt pašai savu vai augstākas iestādes lēmumu. Augstākas iestādes vai amatpersonas griba ir noteicoša, ja tā tiek pretstatīta zemākas iestādes vai amatpersonas gribai. Ja kāda zemākās iestādes amatpersona nepilda šo pienākumu, iepriekš norādītā valsts pārvaldes hierarhiskā sistēma paredz augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības un pienākumu vērsties pret šādu hierarhiski zemāk atrodošos amatpersonu ar visiem tiesiskiem līdzekļiem, tajā skaitā ierosinot un izmeklējot disciplinārlietu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 30.janvāra lēmumā lietā Nr.SKA-129/2008 16.punktu*).

Senāta ieskatā APL „D" daļa paredz tikai divus gadījumus, kad tiesas kompetencē būtu jautājumu izlemšana saistībā ar administratīvā akta vai tiesas nolēmuma izpildi. Pirmkārt, ja privātpersona vai privātpersonu salīdzināmā situācijā esošs publisko tiesību subjekts (APL 361.panta piektā daļa) uzskata, ka ir pieļauti pārkāpumu pret to vērsta administratīvā akta piespiedu izpildes procesā. Otrkārt, ja ir nepieciešams tiesas skaidrojums par to, vai pareizi izpildīts (APL 376.panta trešā daļa) vai pareizi tiek ievērots (APL 384.panta trešā daļa) šīs tiesas nolēmums. Minētie gadījumi principiāli atšķiras no gadījuma, kad privātpersona nevar panākt, ka iestāde pilda pašas šīs iestādes vai augstākas iestādes izdotu administratīvo aktu.

Tādējādi Senāts atzīst, ka konkrētajā gadījumā attiecībā uz privātpersonas tiesībām vērsties tiesā ar sūdzību par pret iestādi vērstu administratīvā akta izpildi likumdevējs nav pieļāvis likuma robu, bet, ievērojot arī šā lēmuma 16.punktā norādīto, tiesībpolitiski izlēmis šādu situāciju neregulēt. Līdz ar to konkrētajā gadījumā nav konstatējama likuma plānam pretēja nepilnība un nav pamata piemērot analoģiju (*sk. Senāts 2008.gada 30.janvāra lēmumā lietā Nr.SKA-129/2008 17.punktu*).

[12.4] Valsts civildienesta likuma 4.panta otrās daļas 1.punkts *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2008.gada 8.decembrim)* noteica, ka Valsts Civildienesta pārvaldes funkcija ir kontrolēt šā likuma un citu ar valsts civildienesta jomu saistīto normatīvo aktu piemērošanu iestāžu darbībā, atcelt iestāžu nelikumīgos lēmumus valsts civildienesta jomā un uzdot tām novērst konstatētos pārkāpumus.

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma Pārejas noteikumu 14.punktu līdz 2008.gada 15.decembrim Valsts civildienesta pārvalde pabeidz vai nodod tās lietvedībā esošās lietas iestādēm atbilstoši šā likuma 4.pantā noteiktajai kompetencei. Lietas, kuras netiek pabeigtas vai kuras nepiekrīt nevienai no šā likuma 4.pantā minētajām iestādēm, izskata Valsts kanceleja, un lēmumu attiecīgajās lietās pieņem Valsts kancelejas direktors.

Atbilstoši šobrīd spēkā esošajai Valsts civildienesta likuma redakcijai, šī likuma 4.panta otrā daļa noteic, ka Valsts kanceleja izstrādā un koordinē valsts civildienesta attīstības politiku, koordinē ierēdņu karjeras attīstību un saskaņo ierēdņu amatus.

Līdz ar to ierēdņa atbilstības izvērtēšanas jautājumos par izpildiestādi ir atzīstama Valsts kanceleja.

Tādejādi APL nav paredzēts, ka pieteikuma priekšmets var būt iestādes rīcība, nepildot pašas vai augstākas iestādes izdotu administratīvo aktu. Līdz ar to šāds prasījums nav pārbaudāms tiesā APL noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar APL 282.panta 1.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

APL 284.pants noteic, ja tiesvedība ir izbeigta, atkārtota griešanās tiesā pret to pašu atbildētāju par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

[13] Saskaņā ar APL 92.pantu, ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 6.panta pirmā daļa paredz, ka tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība

– objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

Valsts kanceleja ar lēmumu Nr. 57/R – 297 ir atzinusi par prettiesisku Rīkojumu par atbrīvošanu.

Atbildētājs ir atzinis pieteicējas tiesības uz mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu un ar 2009.gada 6.maija rīkojumu Nr.109/08-0401 ir piešķīris *S.R.* mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu Ls 3961 apmērā par laika periodu no 2008.gada 8.janvāra līdz 2008.gada 1.jūlijam.

Mantiskais zaudējums aprēķināts Ls 6754,18 apmērā, no kuriem pirms nodokļu un sociālo maksājumu atvilkšanas aprēķināts:

1) mēnešalga no 2008.gada 8.janvāra līdz 2008.gada 30.jūnijam, kopā Ls 4288,00;

2) atbrīvošanas pabalsts Ls 737, 00 apmērā;

3) atvaļinājuma kompensācija Ls 417, 97 apmērā *(lietas 11.-13.lapa)*.

[14] Pieteicēja mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu Ls 3961 apmērā ir saņēmusi, taču iebilst pret metodi, kā tas aprēķināts. Pieteicēja uzskata, ka atlīdzinājumam ir jābūt lielākam, pamatojoties uz turpmāk minēto.

Pieteicēja no atbildētāja ir saņēmusi izziņu par viņas atalgojumu pa mēnešiem laika periodā no 2007.gada 12.marta līdz 2008.gada 7.janvārim *(lietas 79.lapa)*.

Pieteicēja ir veikusi vidējās izpeļņas aprēķinu, kā to nosaka Darba likuma 75.panta pirmā un piektā daļa, proti, pēdējo sešu mēnešu darba samaksas (darba alga + piemaksas) kopsummu dalot ar šajā periodā nostrādāto dienu skaitu, atskaitot pārejošas darbnespējas dienas.

Ņemot vērā, ka Rīkojums par atbrīvošanu tika izdots 2008.gada 7.janvārī, sešu mēnešu darba samaksas kopsumma jāaprēķina par laika periodu no 2007.gada jūlija līdz decembrim, atskaitot pārejošas darbnespējas periodu no 2007.gada 20.uagusta līdz 2007.gada 14.decembrim.

Minētajā periodā nostrādāto dienu skaits kopā ir 45 dienas, savukārt darba samaksas kopsumma – Ls 1638,61. Iegūto kopsummu dalot ar nostrādāto dienu skaitu, iegūst dienas vidējo izpeļņu Ls 36,41 apmērā.

Pieteicēja uzskata, ka mantiskā zaudējuma atlīdzības apmērs aprēķināms dienas vidējo izpeļņu (Ls 36,41) reizinot ar to dienu skaitu, par kurām būtu izmaksājama vidējā izpeļņa – par periodu no 2008.gada 8.janvāra (Rīkojuma par atbrīvošanu izdošanas) līdz 2009.gada 12.jūnijam (pieteikuma tiesā iesniegšanas dienas), proti, Ls 36,41 x 357 (dienu skaits), kas kopā sastāda Ls 12998,37.

Korektai mantiskā zaudējuma atlīdzības apmēra aprēķināšanai, no aprēķinātās summas (Ls 12998,37) jāatņem jau saņemtā summa (Ls 3961,63). Tādejādi pieteicēja vēlas saņemt Ls 9036,74 pirms nodokļu un sociālo maksājumu atvilkšanas *(lietas 75.-76.lapa)*.

[15] Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par laika periodu, par kuru ir jāaprēķina mantiskais zaudējums, un par zaudējumu lielumu.

Tiesa nepiekrīt pieteicējas norādītajam mantiskā zaudējuma lieluma aprēķinam turpmāk minētā dēļ.

[15.1] Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmo un otro daļu ierēdnis saņem mēnešalgu, kuru atbilstoši ierēdņa ieņemamā amata amatu saimei, līmenim un ierēdņa kvalifikācijas pakāpei Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā nosaka iestādes vadītājs (..). Ierēdnim ir tiesības papildus mēnešalgai Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā saņemt pabalstus, piemaksas, kompensācijas un prēmijas.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu deleģējumu, ir izdoti Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju" (turpmāk – Noteikumi Nr.995).

Minēto noteikumu 1.punkts noteic, ka ierēdņa darba samaksu veido mēnešalga (mēneša darba alga), piemaksas un prēmijas.

Darba likuma 62.panta piektā daļa noteic, ka no valsts budžeta finansējamo institūciju darbinieku darba samaksas un tās uzskaites sistēmu nosaka Ministru kabinets.

Saskaņā ar minētās tiesību normas deleģējumu ir izdoti jau minētie Noteikumi Nr.995.

Tādejādi tiesa secina, ka attiecībā uz ierēdņu atalgojumu ir noteiktas striktas tiesību normas, kas izriet no Valsts civildienesta likuma regulējuma. Minēto apliecina arī Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtā daļa, kura noteic, ka valsts civildienesta tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, kas nosaka vienlīdzīgu tiesību principu, atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu, aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas, darba un atpūtas laiku, darba samaksu, darbinieka materiālo atbildību un termiņus, ciktāl to nenosaka šis likums.

Tātad likumdevējs Valsts civildienesta likumā ir devis norādi uz privāto tiesību normu piemērošanu un noteicis – ciktāl tās ir piemērojamas. No minētā izriet, ka saistībā ar ierēdņa atbrīvošanu no amata, tai skaitā, sakarā ar iestādes vai ierēdņa amata likvidāciju vai ierēdņu skaita samazināšanu, ir piemērojams Valsts civildienesta likuma tiesiskais regulējums, nevis Darba likuma regulējums par darba tiesisko attiecību izbeigšanos.

Līdz ar to nav pamatots pieteicējas arguments, ka mantiskā zaudējuma atlīdzināšanas aprēķinam var izmantot Darba likuma regulējumu.

Nozīmīgā atšķirība, kas pastāv starp civiltiesiski noslēgtu darba līgumu un publisko tiesību jomā piešķirto amatu (tā zaudēšanu) ir vairākkārtīgi atspoguļota arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta praksē un arī Latvijas Republikas Satversmes tiesas praksē.

Attiecībā par Darba likuma normu piemērošanu civildienestā nodarbinātajām personām Latvijas Republikas Satversmes tiesa 2003.gada 18.decembra spriedumā lietā Nr.2003-12-01 „Par Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta "f" apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91., 101. un 106. pantam" pateikusi: „Darbs civildienestā atšķiras no privātajā sektorā veicamā darba gan pēc tiesisko attiecību nodibināšanas juridiskajiem aspektiem, gan veicamā darba mērķiem.

Ierēdņi ir valsts amatpersonas, kam uzticēta valsts uzdevumu pildīšana valsts pārvaldes sistēmā. Ierēdņi ir tādās publiski tiesiskajās attiecībās ar valsti, kurās, pretēji darba tiesībās noteiktajam, nepastāv līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips. Šādas nodarbinātības attiecības neveidojas, noslēdzot darba vai kādu citu līgumu, bet veidojas, kompetentām valsts institūcijām ieceļot personu ierēdņa amatā. Ņemot vērā ierēdņu lomu un uzdevumus valsts pārvaldes funkciju īstenošanā, valsts vienpusēji regulē arī ierēdņu pilnvaras, darba tiesību aizsardzību, ieskaitot atalgojumu un sociālās garantijas, kā arī dienesta attiecību izbeigšanu."

Arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments attiecībā uz darba tiesisko attiecību regulējošo normu piemērošanu civildienesta attiecībām norādījis, ka darba tiesiskās attiecības ir privāto tiesību attiecības, turpretim dienesta attiecības ir publisko tiesību attiecības. Kaut arī likumdevējs atsevišķos normatīvajos aktos, kas regulē publisko tiesību sfēru, ir devis norādi uz privāto tiesību normu piemērošanu (kā tas, piemēram, ir Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtajā daļā), piemērojot attiecīgās privāto tiesību normas, iestāde tomēr rīkojas publisko, nevis privāto tiesību jomā. Tādējādi Darba likuma normas publiskā dienesta attiecībās ir piemērojamas tikai tiktāl, ciktāl publisko tiesību normas nenoteic citādi (*skat. Augstākās tiesas Senāta administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija sprieduma lietā Nr.SKA-216 [9] punktu*).

[15.2] Atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ. Aprēķinot mantisko zaudējumu, ņem vērā arī neiegūto peļņu, ja cietušais spēj pierādīt, ka notikumu parastās attīstības gaitā peļņa tiktu gūta.

Tiesa konstatē, ka ar Labklājības ministrijas 2007.gada 2.maija rīkojumu Nr.286/08-0401 ar 2007.gada 2.maiju *S.R.* ir noteikta mēnešalga Ls 737 apmērā *(lietas 18.lapa)*.

Savukārt piemaksa par papildus pienākumu pildīšanu Ls 116 apmērā ir noteikta par konkrētu pienākumu izpildi un tā ir noteikta no 2007.gada 2.aprīļa līdz 2007.gada 1.oktobrim

*(lietas 17.lapa).*

Prēmija pieteicējai nav izmaksāta *(lietas 79.lapa).*

Līdz ar to tiesas ieskatā nav pierādīts, ka arī pēc 2008.gada 8.janvāra pieteicēja papildus mēnešalgai varētu pretendēt uz kādu papildus darba samaksu – piemaksu vai prēmiju. Tāpēc tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja veikto mantiskā zaudējuma aprēķinu, pamatojoties uz noteikto mēnešalgu Ls 737 apmērā *(lietas 12.lapa).*

[15.3] Pieteicēja lūdz atlīdzināt mantisko zaudējumu par laika periodu līdz pieteikuma iesniegšanai tiesai, jo viņai ir bijusi liegta iespēja strādāt civildienestā.

Tiesa minēto prasījumu atzīst par nepamatotu. Atbilstoši Valsts civildienesta likuma 27.pantam, ierēdnis saņem pabalstu mēnešalgas apmērā, ja ar viņu izbeidz valsts civildienesta attiecības sakarā ar iestādes vai ierēdņa amata likvidāciju vai ierēdņu skaita samazināšanu. No minētās tiesību normas izriet, ka ierēdņa amata likvidācijas gadījumā likumdevējs ir jau noteicis kompensāciju – pabalsta izmaksāšanu. Pieteicēja minēto pabalstu Ls 737 apmērā ir saņēmusi *(lietas 12.lapa).*

[16] Atlīdzināšanas likuma 9.pants noteic, ka morālais kaitējums ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmo daļu personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Atbilstoši šī panta trešajai daļai, morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 3000 latiem. Ja nodarīts smags morālais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 5000 latiem, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 20000 latiem.

Savukārt šī panta ceturtā daļa noteic, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Pieteicēja lūdz atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā.

Attiecībā uz morālā kaitējuma atlīdzinājumu tiesa norāda, ka morālais kaitējums atbilstoši tā definējumam ir personas ciešanas un attiecīgi tās nav pierādāmas. Tādēļ, lai konstatētu personas morālās ciešanas, pietiek ar personas apgalvojumiem un paskaidrojumiem.

Pieteicēja prasījumu pamato ar apstākli, ka viņa bija spiesta reģistrēties Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbniece un aktīvi meklēt darbu – mēnesī izsūtot pa 4-10 CV un pieteikuma vēstulēm. Iespējamā darba vietā uzzinot iemeslu, kādēļ ir atbrīvota no amata, darba pārrunas tika pārtrauktas. Tādēļ pieteicēja darba tiesiskajās attiecībās neatrodas *(lietas 7.lapa).*

Minētais uz ilgstošu laika posmu ir iznīcinājis *S.R.* iespējas konkurēt darba tirgū. Konkrētais gadījums ir atstājis smagas sekas arī uz viņas pašvērtējumu, un pārliecību par savām spējām un zināšanām.

Atbildētāja rīcība pieteicējai ir radījusi smagas morālas ciešanas – nedrošību, neziņu par savu nākotni un bailes par savu eksistenci.

Vērtējot morālā kaitējuma atlīdzinājumu, tiesa ņem vērā apstākli, ka *S.R.* Labklājības ministrijā Administratīvā departamenta direktora vietnieka amatā bija pieņemta uz nenoteiktu laiku, nosakot pārbaudes laiku seši mēneši. Tas nozīmē, ka pieteicējai vajadzēja apzināties, ka, beidzoties pārbaudes laikam, viņa var arī netikt apstiprināta šajā amatā.

APL 94.panta ceturtā daļa noteic, ka atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā.

Par Rīkojuma par atbrīvošanu izdošanu, kurš tika atzīts par prettiesisku, atbildētājs ir izmaksājis pieteicējai mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu.

Līdz ar to par adekvātu tiesa atzīst atbildētāja atvainošanos, kā to paredz Atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturtā daļa.

Ievērojot minēto, tiesa noraida pieteikumu daļā par morālā kaitējuma un mantiskā zaudējumu atlīdzināšanu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu, 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

**nosprieda:**

**izbeigt tiesvedību** daļā par Valsts kancelejas direktores 2009.gada 6.februāra lēmuma Nr. 57/R – 297 izpildi, atzīstot, ka Labklājības ministrija prettiesiski nav izpildījis lēmuma 4.3.punktā uzlikto pienākumu – izvērtēt iespēju *S.R.* atjaunot valsts civildienestā.

**Noraidīt** *S.R.* pieteikumu par mantiskā zaudējuma un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* R.Migla

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ R.Migla
Rīgā, 2009.gada 23.oktobrī